

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતૃશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org

E mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫

મહિલા મંડળ

કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેચ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી - ૧૨

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN/REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPERVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૧૫)

પ્ર.૧ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(૧૦)

૧. કઈ ભાષા સત્ય હોવા છતાં તેની ગણના અસત્યમાં થાય છે?

જીવ માત્રને હિતકારી ન હોય તેવી કર્કશ, કઠોર, હિંસક, માર્મિક કે પાપકારી ભાષા.

૨. જ્ઞાનની આરાધના કયા પ્રકારે કરાય છે? સુતાગમે, અત્યાગમે, તદુભયાગમે.

૩. પરમ ઈષ્ટ એટલે શું? પરમ કલ્યાણકારી.

૪. શ્રાવકને સામાયિકમાં શા માટે અનુમોદનાની પ્રતિજ્ઞા હોતી નથી?

સંસારના વ્યવહારોથી કનેક્ટ હોવાથી.

૫. સિદ્ધોની સંખ્યા કેટલી છે? અનંતા.

૬. વહાલા લાગે તેવા પાપ કયા? પરિગ્રહ, રાગ.

૭. ચઉત્તિહે સમણસંઘે પજ્જતે ક્યાં કહ્યું છે? ભગવતી સૂત્રના વીસમા શતકના આઠમા ઉદ્દેશમાં.

૮. નિદાન શલ્ય એટલે શું? ધર્મકરણી કરી સાંસારિક ફળની ઈચ્છા રાખવી, ભોગોની ઈચ્છા રાખવી તે.

૯. સાધુ કયા ક્ષેત્રમાં વિચરે છે? ૧૫ કર્મભૂમિમાં.

૧૦. સંયમની સુરક્ષા માટે શેનો ત્યાગ અને શેનો સ્વીકાર કરવાનો છે?

અબ્રહ્મનો ત્યાગ અને બ્રહ્મચર્યનો સ્વીકાર.

(૨) નીચેનામાં કયા અતિચાર લાગે? કયા પાઠમાં છે? તે લખો.

(૫)

૧. અપશબ્દનો ઉપયોગ કર્યો હોય. મોહરિએ આઠમા વ્રતમાં
૨. ગુરુથી ઊંચા આસને બેસીને ભણ્યા હોય. વિણયદીપ્તિ પ્રતિક્રમણના ચોથા પાઠમાં
૩. પતિ-પત્નીએ ગુપ્ત વાત બીજાને કીધી હોય. રહસ્યાભક્ષણ બીજા વ્રતમાં
૪. ઢોકળા પર કાચી કોથમીર નાંખી હોય. સચિત નિક્ષેપણના બારમા વ્રતમાં
૫. ગોરિલા વાનરના કાન છેદ્યાં હોય. છવિચ્છેએ પહેલા વ્રતમાં

(૫૫)

પ્ર.૨ (અ) મોટા બાસઠિયાના આધારે જવાબ લખો.

(૩૫)

(૧) નીચેના બોલનો સંપૂર્ણ બાસઠિયો લખો.

(૧૨)

૧. કાપોત લેશ્યા જીવના ભેદ ૧૪, ગુણસ્થાન ૬ પ્રથમ, યોગ ૧૫, ઉપયોગ ૧૦ કેવળના બે વર્ણ, લેશ્યા ૧.
૨. સંયતાસંયતિ જીવનો ભેદ ૧ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિયનો પર્યામો, ગુણસ્થાન ૧ તે પાંચમું, યોગ ૧૨ તે ૨ આહારક ૧ કાર્મણ વર્ણને, ઉપયોગ ૬ તે ૩ જ્ઞાન ૩ દર્શન, લેશ્યા ૬.
૩. અકાય જીવનો ભેદ ૦, ગુણસ્થાન ૦, યોગ ૦, ઉપયોગ ૨ તે કેવળજ્ઞાન કેવળદર્શન, લેશ્યા ૦
૪. વેદક સમકિત જીવના ભેદ ૨ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય અપર્યામો અને પર્યામો, ગુણસ્થાન ૪ તે ૪ થી ૭, યોગ ૧૫, ઉપયોગ ૭ તે ૪ જ્ઞાન ૩ દર્શન, લેશ્યા ૬.
૫. ઔદારિક શરીર જીવના ભેદ ૧૪, ગુણસ્થાન ૧૪, યોગ ૧૫, ઉપયોગ ૧૨, લેશ્યા ૬.
૬. જુગલિયા જીવના ભેદ ૨ તે સંજ્ઞી પંચેન્દ્રિય અપર્યામો અને પર્યામો,, ગુણસ્થાન ૨ તે પહેલું અને ચોથું, યોગ ૧૧ તે ૪ મન ૪ વચન ૨ ઔદારિક ૧ કાર્મણ, ઉપયોગ ૬ તે ૨ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાન ૨ દર્શન, લેશ્યા ૪ પ્રથમ.

(૨) અલ્પબહુત્વ લખો.

(૬)

૧. સમકિત દ્વાર સર્વથી થોડા સાન્વાદન સમકિતી, તેથી ઉપશમ સમકિતી સંખ્યાતગુણ, તેથી મિશ્ર દષ્ટિ અસંખ્યાતગુણ, તેથી ક્ષયોપશમ સમકિતી અને વેદક સમકિતી માંહોમાંહે તુલ્ય અને અસંખ્યાતગુણ તેથી ક્ષાયિક સમકિતી અનંતગુણ, તેથી સમુચ્ચય સમકિતી વિશેષાધિક, તેથી મિથ્યાત્વદષ્ટિ અનંતગુણ.
૨. દર્શન દ્વાર સર્વથી થોડા અવધિદર્શની, તેથી ચક્ષુદર્શની અસંખ્યાતગુણ, તેથી કેવળદર્શની અનંત ગુણ, તેથી અચક્ષુદર્શની અનંતગુણ.

(૩) કોઠો બનાવીને નીચેના બોલનો બાસઠિયો લખો. (માત્ર આંકડામાં)

(૧૦)

જોલનું નામ	જીવના ભેદ	ગુણસ્થાન	યોગ	ઉપયોગ	લેક્ષ્યા
૧. અભવ્ય	૧૪	૧	૧૩	૬	૬
૨. વૈકિય કરતો હાથી	૧	૪	૧૨	૮	૬
૩. નો પરિત નો અપરિત	૦	૦	૦	૨	૦
૪. પ્રસકાય	૧૦	૧૪	૧૫	૧૨	૬
૫. કુદા	૨	૨	૪	૬	૩
૬. વિભંગજ્ઞાની	૨	૨	૧૩	૬	૬
૭. અપર્યાપ્તા	૭	૩	૫	૮	૬
૮. અનાકાર ઉપયોગ	૧૪	૧૩	૧૫	૧૨	૬
૯. સ્ત્રી વેદ	૨	૮	૧૩	૧૦	૬
૧૦. માછલી	૨	૫	૧૩	૮	૬

(૪) અમને ઓળખો અમે કોણ?

(૭)

૧. અમારામાં જીવના ભેદ ત્રણ છે. નરક ગતિ, મનુષ્ય ગતિ, દેવ ગતિ, તેજો લેક્ષ્યા
૨. અમે માત્ર અઢીઢીપમાં જ હોઈએ છીએ. જુગલિયા, બાદર તેઉકાય
૩. અમારામાં પહેલા પાંચ ગુણસ્થાન છે. તિર્યચ, તિર્યચાણી,
૪. મારામાં ઉપયોગ આઠ છે. અચરમ
૫. હું કેવળ સમુદ્ધાત વખતે આખા લોકમાં હોઉં છું. તૈજસ શરીર, કાર્મણ શરીર
૬. મારામાં મોક્ષમાં જવાની લાયકાત છે. ભવ્ય
૭. અમારામાં ચાર લેક્ષ્યા છે. પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, વનસ્પતિકાય, એકેન્દ્રિય, દેવી, અસંજી, જુગલિયા

(આ) રૂપી - અરૂપી જોલના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(૧) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૫)

૧. રૂપી દ્રવ્ય માત્ર માં છે. માં નથી. લોક, અલોક
૨. કાર્મણ શરીર નો સંગ્રહ કરે છે. માટે છે. કર્મ, ચઉરુપર્શી
૩. રૂપીના જોલ અને અરૂપીના જોલ છે. ૮૧, ૬૧
૪. લુખો પરિણામી સ્પર્શ અને ખરખરો પરિણામી સ્પર્શ છે. સૂક્ષ્મ, બાદર
૫. સ્પર્શી આપણને ગ્રાહ્ય નથી. ચઉ, ઈન્દ્રિય

(૨) નીચેના જોલ રૂપી છે કે અરૂપી? કેટલા સ્પર્શી?

(૫)

	રૂપી	અરૂપી	સ્પર્શી
૧. સ્વયંભૂરમણ	રૂપી	-	૮
૨. અપરિગ્રહ	-	અરૂપી	-

૩. કીડીનો જીવ	-	અરૂપી	-
૪. પરપરિવાદ	રૂપી	-	૪
૫. શુક્લ લેશ્યા	રૂપી	-	૮

(ઈ) ઉપયોગ અધિકારના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના જીવો કેટલા અને કયા કયા ઉપયોગ લઈને આવે? (૫)

૧. અપર્ધટ્ટાણમાંથી માછલીમાં આવે ૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન

૨. આદિત્યમાંથી મનુષ્યમાં આવે ૭, ૩ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાન, ૨ દર્શન

૩. પાણીનો જીવ હાથીમાં આવે ૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન

૪. સમકિતી જુગલિયા દેવમાં આવે ૫, ૩ જ્ઞાન, ૨ દર્શન

૫. માત્ર સાધુ-સાધ્વીને કયા ઉપયોગ હોય? મન:પર્યવજ્ઞાન, કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન

(૨) નીચેના જીવો કેટલા અને કયા કયા ઉપયોગ લઈને નીકળે? (૫)

૧. અપરાજીતનો જીવ ૫, ૩ જ્ઞાન, ૨ દર્શન

૨. મિથ્યાત્વી ગાયનો જીવ ૫, ૩ અજ્ઞાન, ૨ દર્શન

૩. લોહીમાં ઉત્પન્ન થતો મનુષ્ય ૩, ૨ અજ્ઞાન, ૧ દર્શન

૪. ચક્રવર્તીનો જીવ નરકમાંથી ૭, ૩ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાન, ૨ દર્શન

૫. મહાવિદેહનો મિશ્રદષ્ટિ જીવ એકપણ નહિ, મિશ્રદષ્ટિ લઈને એકપણ ગતિમાં ન જવાય.

(૧૦)

પ્ર.૩ સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(૧) ચોમ્પ વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. કામ કરતા સમતા રાજીએ તો કોની મમતા તૂટે? (દેહ, વસ્તુ, શરીર)

૨. કડવા શબ્દ કહેવાથી શું બગડે છે? (પરિસ્થિતિ, કાર્ય, પ્રસંગ)

૩. અપરિગ્રહી બનવા માટે કેવું બનવાનું છે? (અનાસક્ત, સરળ, જિતેન્દ્રિય)

૪. જ્યાં ઈચ્છા વધારે ત્યાં શું વધારે? (જરૂરિયાત, તૃષ્ણા, અસંતોષ)

૫. જેના અંતરમાં શ્રદ્ધા હોય તે શેનાથી તરે? (સંસાર, સાગર, દુનિયા)

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. લોભ કર્યો એટલે નો જોઈએ છે. વસ્તુ, સંયોગ

૨. અને ની રક્ષામાં અનંત ભવ નીકળી ગયા તન, ધન

૩. સત્ય છે. નિર્ગ્રંથ પ્રવચન

૪. ને માં મરીશ તો મારા ઉતારા ક્યાં થશે? **પાપ, પાપ**
૫. વાતવાતમાં ન આપું, પર વિશ્વાસ રાખું. **વચન, પુણ્ય**
- [૧૦]

પ્ર.૪ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ને શબ્દમાં લખો.

૧. ક્યાં દુઃખ નથી? **એકત્વભાવ, આત્મભાવ**
૨. લોભ વડે શું ભયરૂપ બને છે? **આલોક, પરલોક**
૩. યજ્ઞમાં કોનો વધ અને ક્યા જીવોની હિંસા થાય છે? **પશુ, સ્થાવર**
૪. સાધક સંસારને ક્યા વિભાગમાં વિભક્ત કરતા નથી? **પ્રિય, અપ્રિય**
૫. સિંહસેન રાજા કઈ નરકમાં કેટલી સ્થિતિએ ઉત્પન્ન થયા? **છટ્ટી, ૨૨ સાગરોપમ**
૬. કેવી લક્ષ્મી અને કેવા સંબંધોનો ત્યાગ કરવાનો છે? **ચંચળ, સ્વાર્થી**
૭. મારવા માટે શસ્ત્રપ્રયોગ સિવાયના ક્યા પ્રયોગ બતાવ્યા છે? **અગ્નિ, વિષ**
૮. એકવાર નમિરાજના શરીરમાં શું ઉત્પન્ન થયું? કેટલા મહિના ઉપચાર પછી પણ લાભ થયો નહિ?
- દાહજ્વર, છ**
૯. દત્ત ગાથાપતિ કેવો હતો? **ધનાઢ્ય, સન્માનનીય**
૧૦. સિંહસેને ૫૦૦ મહેલ કેવા બનાવડાવ્યા? **વિશાળ, ઉત્તમ**

[૧૦]

પ્ર.૫ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. આજ **સુધી નહોતું સમજાયું, એવું મને સમજાયું,**
સંસારનું સુખ લાખું કાયું, મારું જીવન આખું બદલાયું, (૨)
મસ્તક મારું એવા (૨) ગુરૂને નમે છે.
૨. ઓ **ચેતનરાય (૨) હું તને ભજવામાં, સદા હું મસ્ત બની જાઉં,**
ઓ આતમદેવ! તારા અનહદ આનંદમાં, સદા હું મસ્ત બની જાઉં.
ચેતનનું જ્ઞાન એ સમ્યક્જ્ઞાન છે, ચેતનના જ્ઞાન વિના બધું અજ્ઞાન છે.
૩. છો ને **આ દર્દ વધે, હું મોત નહિ માંગું, વળી છેલ્લા શ્વાસ સુધી, હું ધર્મ નહિ ત્યાગું,**
રહે ભાવ સમાધિનો, એવી અંતિમ પળ દેજો.
૪. દીન **દુઃખીને સુખી થવાનો, મારગ એ બતલાવે, જાદુ ભરેલાં વેણ કરીને, પાપીઓને પીગળાવે**
પાષાણને કરતી પાણી, એવી પ્રભુ વીરની વાણી મંગલકારી.